

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/3114
komudagur 13.8.2008

Umhverfisnefnd Alþingis
150 Reykjavík

Reykjavík 11.08.2008

Efni: Umsögn um drög að nefndarátliti og breytingartillögum umhverfisnefndar vegna frumvarps til laga um brunavarnir.

Landssamband slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna (LSS), Brautarhlotti 30, Reykjavík, hefur áður haft til umsagnar frumvarp til laga um brunavarnir, 376. mál og vísar til umsagnar frá 14.04.08.

Varðandi drög umhverfisnefndar að breytingartillögum þá gerir LSS athugasemd við að fella út orðin “og mannvirkjum” í 8. gr. frumvarpsins. LSS telur mikilvægt að greinin haldist óbreytt.

Varðandi drög umhverfisnefndar að nefndarátliti þá inniheldur það misskilning eða rangfærslur þegar reynt er að rökstyðja þá hugmynd að björgun á fastklemmdu fólki í mannvirkjum eigi ekki heima hjá slökkviliðunum. Verkefnið er hjá slökkviliðunum.

Í nefndarálitinu segir:

“Nefndin telur mikilvægt að greina hér á milli og að slökkvilið fái lagastoð fyrir þeim verkefnum sem þau hafa sinnt en slysavarnarfélög sjái áfram um rústabjörgun.”

Hvað varðar rústabjörgun þá er það einungis hluti af “björgun á fastklemmdu fólki í mannvirkjum”.

Sú fullyrðing nefndarinnar að slysavarnarfélögin sjái áfram um rústabjörgun er villandi. Björgun á fastklemmdu fólki í mannvirkjum er ekki hjá slysavarnarfélaginu Landsbjörgu eins og sjá má í lögum um björgunarsveitir nr. 43/2003. Björgun á fastklemmdufólki í mannvirkjum er samkvæmt lögum vistuð hjá lögreglu en er í raun hjá slökkviliðunum eins og sjá má á flutningsræðu umhverfisráðherra, athugasemdum með frumv. og ársskýrslu Brunamálastofnunar (2007 bls. 4).

Í lögum um björgunarsveitir og björgunarsveitamenn nr. 43/2003 segir um hlutverk þeirra í 3. gr. : Hlutverk björgunarsveita og björgunarsveitarmanna er að starfa í þágu almannaheilla með þátttöku við björgun, leit og gæslu á ábyrgð stjórnvalda og í samvinnu við þau.

Svona verkefni verða að vistast hjá opinberum aðila sem hefur til þess heimildir. Landsbjörg vinnur eingöngu á heimildum frá opinberum aðilum. Það þarf ákvörðun frá lögreglu til að boða björgunarsveitir í leit og björgun (Reglug. nr. 289/2003). Á hinum norðurlöndunum og víðar er björgun á fastklemmdu fólki í bifreiðum og mannvirkjum vistuð hjá slökkviliðunum. Þó svo að Landsbjörg “telji” eitthvað eiga að vera öðuvísi en allir aðrir umsagnaraðilar þá getur umhverfisnefnd varla notað það sem rök til að gera breytingar á frumvarpinu.

Samkvæmt lögum er björgun á fastklemmdu fólki í mannvirkjum á hendi lögreglunnar en er sinnt af slökkviliðunum eins og kemur t.d. fram í athugasemdum með frumvarpinu:

“Í frumvarpinu er þessu til viðbótar lagt til að björgun á fastklemmdu fólki úr mannvirkjum og farartækjum verði eitt af lögbundnum verkefnum slökkviliða. Í meira en áratug hafa langflest slökkvilið landsins sinnt þessu verkefni án lagaskyldu. Björgun fólks úr farartækjum, t.d. eftir umferðarslys, krefst sérhæfðs búnaðar og þjálfunar þeirra sem búnaðinn nota. Þegar beita þarf slíkum tækjum er nauðsynlegt að slökkvilið sé á staðnum vegna eldhættu við farartækið. Hefur því skapast sú hefð að slökkvilið sinni þessu verkefni og er kennsla í meðferð búnaðarins hluti af námsefni Brunamálaskólans. Búnaðurinn nýtist einnig við björgun fólks úr mannvirkjum. Með því að gera verkefnið lögbundið er tryggt að þessi þjónusta sé fyrir hendi á öllu landinu og hún uppfylli tilteknar lágmarkskröfur. Þannig verður unnt að setja reglur um lágmarksbúnað, þjálfun starfsmanna, forvarnir og viðbragðsáætlanir.”

Í frumvarpinu er umhverfisráðherra að færa björgun á fastklemmdu fólki frá lögreglu til slökkviliðsins, enda er slökkviliðið sá fagaðili sem sinnir verkinu í dag. Þetta var gert í samráði milli þriggja ráðuneyta eins og kemur fram í flutningsræðu umhverfisráðherra:

“Meðal annarra breytinga má nefna að lagt er til að björgun á fastklemmdu fólki úr mannvirkjum og farartækjum verði eitt af lögbundnum hlutverkum slökkviliða. Í meira en áratug hafa langflest slökkvilið landsins sinnt þessu verkefni án lagaskyldu.”

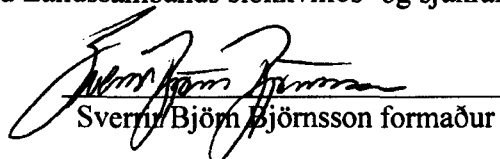
..... *“Var ákveðið, að höfðu samráði við dómsmála- og samgönguráðuneytið, að lögbinda þetta hlutverk við slökkvilið landsins. Með því að gera verkefnið lögbundið er tryggt að þessi þjónusta sé fyrir hendi á öllu landinu og hún uppfylli tilteknar lágmarkskröfur.”*

Í umsögn Sambands Ísl. sveitarfélaga segir: *“Slökkviliðin hafa sinnt þessu verkefni um árabil þrátt fyrir að þeim hafi ekki borið lagaskylda til þess. Hefur það verið gert af brýnni nauðsyn.”*

Lagaleg ábyrgð á verkefninu þarf að vera hjá ákveðnum opinberum aðila en ekki hjá frjálsum félagasamtökum. Félagasamtökin gætu lent í erfiðri aðstöðu t.d. varðandi skaðabótaábyrgð. Mjög varasamt er fyrir alþingi að hafa þetta í lausu lofti. Með því að fella út “og mannvirkjum” þá er málaflokkurinn varðandi fastklemmt fólk klipptur í tvennt og það án ástæðu. Það mun leiða til ágreinings í einhverjum slysatilfellum hvort um er að ræða mannvirki eða ekki. Í umsögn Landsbjargar kemur ekkert fram sem gefur ástæðu til að aðskilja fastklemmt fólk í mannvirkjum frá bifreiðum. Hvorki eru notuð rök né vitnað í lagastoð varðandi það að fella út “og mannvirkjum”?

Verði frumv. óbreytt að lögum yrðu björgunarsveitir eftir sem áður kallaðar til. Það er fjarstæða að verið sé að taka eitthvað frá þeim. Eftir sem áður yrði áfram öflugt samstarf milli björgunaraðila. Af þeim sem sendu inn umsagnir um frumv. þá er einungis einn umsagnaraðili ósammála breytingunum sem 8.gr felur í sér, aðrir eru sammála eða gera ekki athugasemdir.

Fyrir hönd Landssambands slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna

Sverrir Björn Björnsson formaður